

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 października 2016 roku – znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ustalił dla B. D. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 113.075,27 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego ZUS przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w wysokości 761,10 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 62,34%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 62,34% przez kwotę bazową (1.220,89 zł). Organ rentowy uwzględnił B. D. okresy składkowe w wymiarze 28 lat, 6 miesięcy i 6 dni, tj. 342 miesiące oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 6 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 87,50 %. Do obliczenia wskaźnika przyjęto okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 29 lata i 6 dni. Średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy.

/decyzja – k.7-8 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 3 listopada 2016 roku – znak (...) – Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia

11 października 2016 roku, przyznał B. D. emeryturę od dnia

1 października 2016 roku, tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Termin płatności świadczenia ustalono na dzień 25 każdego miesiąca. Organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. W decyzji ustalono, że kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi – 45076,70 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego – 389869,00 zł, a średnie dalsze trwanie życia wynosi – 203,70 miesięcy. Wysokość emerytury obliczona została zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła: $(450076,70 \text{ zł} + 389869,00 \text{ zł}) / 203,70 \text{ zł} = 2135,23 \text{ zł}$. Od dnia 1 grudnia 2016 roku obliczona emerytura brutto wynosi 2135,23 zł. Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1.771,06 zł.

/decyzja – k. 30 plik II akt ZUS/

W dniu 28 listopada 2016 roku B. D. wniósł odwołanie od decyzji

z dnia 31 października 2016 roku i z dnia 3 listopada 2016 roku podnosząc, że organ rentowy ustalił wysokość kapitału początkowego w oparciu o niekorzystne dla niego lata. W jego ocenie najkorzystniejszy byłby wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 niekolejnych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia lub z 10 kolejnych lat, ale od 1970 roku do 1980 roku.

/odwołanie – k. 2-3/

W odpowiedzi na odwołania z dnia 16 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy podniósł, że ustalił kapitał początkowy dla ubezpieczonego B. D. na podstawie art. 173 i art. 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) na dzień 1 stycznia 1999 roku. Ustalając staż ubezpieczeniowy na dzień 31 grudnia 1998 roku organ rentowy przyjął do wyliczenia udowodniony okres składkowy i nieskładkowy, czyli 29 lat i 6 dni. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalono – według najkorzystniejszego wariantu – z kolejnych 10 lat kalendarzowych, tj. z lat 1980-1989 i wyniósł 62,34%. Wskaźnik wysokości podstawy

wymiaru ustalony z wybranych 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia okazał się mniej korzystny i wyniósł 56,51%. Organ rentowy podniósł także, że na potwierdzenie okresu zatrudnienia od dnia 26 października 1970 roku do dnia 10 września 1982 roku w (...) Zakładach (...) w Ł. wnioskodawca przedłożył zaświadczenie z dnia 22 grudnia 2004 roku oraz kopie kart wynagrodzeń poświadczone przez Archiwum zakładowe. Zakład pracy nie istnieje i w oparciu o tą dokumentację ZUS uwzględnił przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzenia za lata 1980-1982. W powołanym zaświadczeniu Archiwum poinformowało, że przesyła kserokopie kart wynagrodzeń z lat 1980-1982 i że zakład pracy nie przekazał dokumentacji płacowej za lata 1970-1979.

/odpowiedź na odwołanie – k. 4 – 4 verte/

Postanowieniem z dnia 25 września 2017 roku Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę o sygn. akt VIII U 1532/17 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt VIII U 2786/16 i postanowił sprawę prowadzić dalej pod numerem VIII U 2786/16.

/postanowienie – k. 10 akt sprawy VIII U 1532/17/

Na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2017 roku wnioskodawca wniósł o ustalenie wysokości kapitału początkowego w okresie zatrudnienia w (...) Zakładzie (...) w Ł. w oparciu o zarobki innych pracowników zatrudnionych w tym zakładzie, tj. J. D. i A. G.. W piśmie z dnia 27 kwietnia 2017 roku doprecyzował żądanie uwzględnienia zarobków świadka A. G. w oparciu o zapisy w jego legitymacji ubezpieczeniowej.

/stanowisko wnioskodawcy – e-protokół z dnia 10 kwietnia 2017 roku – 00:04:20 -00:14:21 – płyta CD k.23, pism-k.24/

Na rozprawie w dniu 25 września 2017 roku wnioskodawca poparł odwołania, a pełnomocnik organu rentowego wniósł o ich oddalenie.

/stanowiska stron – e-protokół z dnia 25 września 2017 roku – 00:01:33 -00:02:20- płyta CD – k. 46/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

B. D. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek o emeryturę – k. 1 – 6 plik II akt ZUS/

W dniu 11 października 2016 roku wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę.

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek o emeryturę – k. 1 – 6 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 31 października 2016 roku – znak (...) -2016 - Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ustalił dla B. D. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 113.075,27 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego ZUS przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w wysokości 761,10 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 62,34%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 62,34% przez kwotę bazową (1.220,89 zł). Organ rentowy uwzględnił B. D. okresy składkowe w wymiarze 28 lat, 6 miesięcy i 6 dni, tj. 342 miesiące oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 6 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 87,50 %. Do obliczenia wskaźnika przyjęto okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 29 lata i 6 dni. Średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy.

/decyzja – k.7-8 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 3 listopada 2016 roku – znak (...) – Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia

11 października 2016 roku, przyznał B. D. emeryturę od dnia

1 października 2016 roku, tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Termin płatności świadczenia ustalono na dzień 25 każdego miesiąca. Organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. W decyzji ustalono, że kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi – 45076,70 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego – 389869,00 zł, a średnie dalsze trwanie życia wynosi – 203,70 miesięcy. Wysokość emerytury obliczona została zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła: $(450076,70 \text{ zł} + 389869,00 \text{ zł}) / 203,70 \text{ zł} = 2135,23 \text{ zł}$. Od dnia 1 grudnia 2016 roku obliczona emerytura brutto wynosi 2135,23 zł. Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1.771,06 zł.

/decyzja – k. 30 plik II akt ZUS/

Wnioskodawca w okresie od dnia 26 października 1970 roku do dnia 10 września 1982 roku był zatrudniony w (...) Zakładzie (...) w Ł. na stanowisku elektromontera. Za okres zatrudnienia od dnia 1 stycznia 1980 roku do dnia 10 września 1982 roku ZUS przyjął wynagrodzenie wnioskodawcy na podstawie kart wynagrodzeń. Za pozostały okres zatrudnienia w tym zakładzie organ rentowy przyjął wynagrodzenie minimalne, gdyż nie zachowała się dokumentacja płacowa.

/okoliczność bezsporna, a nadto: świadectwo pracy – k. 3 plik II akt ZUS; karty wynagrodzeń za lata 1981-192 w aktach osobowych – k.11; pismo Archiwum Zakładowego Ministerstwa Gospodarki i Pracy Zakładu Usług (...) – k.5 plik II akt ZUS; wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego – k.4 plik I akt ZUS/

W świadectwie pracy z dnia 15 września 1982 roku wskazano, że B. D. w okresie zatrudnienia w (...) Zakładzie (...) w Ł. ostatnio otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 33,10 zł na godzinę w 11 kategorii zaszeręgowania plus premię 30% zgodnie z regulaminem premiovania.

/ świadectwo pracy w aktach osobowych wnioskodawcy – k.11/

W okresie zatrudnienia w (...) Zakładzie (...) w Ł. wnioskodawca otrzymywał początkowo wynagrodzenie określone stawką godzinową, której wysokość była uzależniona od stażu pracy i wieku. Wnioskodawca pracował w brygadzie elektromonterów. Pracownicy otrzymywali premie kwartalne, których wysokość był uzależniona od wysokości stawek godzinowych. Następnie skarżący otrzymywał wynagrodzenie akordowe. Wynagrodzenie każdego z pracowników zależała od ilości wykonanej pracy.

/zeznania świadka J. D. – e-protokół z dnia 10 kwietnia 2017 roku - 00:17:06- 00:24:56 – płyta CD k. 23; zeznania świadka A. G. – e-protokół z dnia 10 kwietnia 2017 roku - 00:24:56 – 00:34:22 – płyta CD k.23; zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 5 lipca 2017 roku – 00:06:44 – 00:12:06 – płyta CD k.34 w zw. z e-protokół z dnia 10 kwietnia 2017 roku – 00:04:20 - 00:14:21 – płyta CD k.23/

W aktach osobowych wnioskodawcy z powyższego okresu zatrudnienia brak jest angaży, umów potwierdzających wysokość stawki godzinowej wynagrodzenia wnioskodawcy za okres od dnia 26 października 1970 roku do dnia 31 grudnia 1979 roku.

/okoliczność bezsporna/

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął następujące dochody stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawcy:

- 1980 rok – 79.025,00 zł;
- 1981 rok – 104.024 zł;
- 1982 rok – 93.690,00 zł;
- 1983 rok – 35.100,00 zł;
- 1984 rok – 91.200,00 zł;
- 1985 rok – 120.000,00 zł;
- 1986 rok – 178.200,00 zł;
- 1987 rok – 252.000,00 zł;
- 1988 rok – 324.000,00 zł;
- 1989 rok – 861.300,00 zł.

/obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k.9 plik I akt ZUS/

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wnioskodawcy ustalony z wybranych 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia wyniósł 56,51%.

/wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego – k.4 plik I akt ZUS; kalkulator – k.6 plik I akt ZUS

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci zawartej w aktach ZUS i aktach sprawy dokumentacji zatrudnienia wnioskodawcy.

Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawcy oraz świadków w zakresie, w jakim zeznawali, że skarżący otrzymywał wynagrodzenie w tej samej (albo co najmniej zbliżonej) wysokości co świadkowie, gdyż jest to całkowicie sprzeczne z samym charakterem stosunku pracy, który zawsze ma charakter indywidualny. Określone warunki zatrudnienia mają zawsze charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą i konkretnym pracownikiem. Zasady logiki i doświadczenia zawodowego wskazują, że niemożliwym jest aby wnioskodawca przez cały okres swojego zatrudnienia otrzymywał wynagrodzenie w identycznej wysokości co świadkowie. Należy mieć bowiem na uwadze, że na wynagrodzenie składają się oprócz wynagrodzenia zasadniczego także inne składniki, tj. dodatki, premie, których wysokość może być określana indywidualnie. Poza tym, wbrew twierdzeniom odwołującego i świadków, nie podjęli oni jednocześnie zatrudnienia w tym zakładzie, gdyż J. D. pracował tam w okresie od 1959 roku do 1978 roku, natomiast A. G. w okresie od 1968 roku do 1994 roku.

Podkreślić należy, że obliczenia oparte na wynagrodzeniu otrzymanym przez innych pracowników, nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy, dlatego nie może stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawcy (vide wyrok SA w Rzeszowie z dnia 21.08.2013r. w sprawie III AUa 459/13; wyrok SA w Białymstoku z dnia 29.08.2012r. w sprawie III AUa 233/12).

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołania nie są zasadne i nie podlegają uwzględnieniu.

Zgodnie art. 173 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia

w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12 (art. 174 ust. 1 ww. ustawy).

Jak stanowi art. 174 ust. 2 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast ust. 7 art. 174 stanowi, że do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku.

Ustęp 8 analizowanego przepisu stanowi zaś, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego

i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku według określonego w ustawie wzoru. Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy (ust. 13).

Średnie trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy, co wynika z Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu statystycznego z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P. 1999 nr 12 poz. 173).

Organ rentowy do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjął okresy składkowe w wymiarze 28 lat, 6 miesięcy i 6 dni, tj. 342 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 6 miesięcy, czego wnioskodawca nie kwestionował.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym złożono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Powołany ust. 6 stanowi, że na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z ust. 4 i ust. 5 art. 15 ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3,

w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,

2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach,

z zaokrągleniem do setnych części procentu,

3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty oraz

4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

Natomiast w myśl art. 16 cytowanej ustawy przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2, przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, że kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

W myśl art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi, zgodnie z art. 25 ustawy emerytalnej kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Emerytura, ustalana według zreformowanych zasad dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego,

z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 (art. 26 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. akt III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, że zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Według § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U.

z 2011 roku, nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Należy podkreślić, iż Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Wskazana regulacja § 21 ust. 1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r. - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997r. - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 - III Aur 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III Aur 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornym okresem zatrudnienia wnioskodawcy, co dało Sądowi podstawę do oceny prawidłowości zaskarżonych decyzji w świetle zarzutów ubezpieczonego.

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego. Chodzi tutaj o umowy pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia. W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, dokumentacja z okresu zatrudnienia ubezpieczonego wystawiona przez (...) Zakład (...) w Ł. w postaci karty wynagrodzeń za lata 1980 – 1982 wskazuje wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy w sposób niewątpliwy.

Wskazać w tym miejscu należy, że dostępny materiał dowodowy nie pozwala natomiast na ustalenie, jaka była faktyczna wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy ze wszystkimi składnikami w pozostałym spornym okresie zatrudnienia. Jak już wcześniej wyjaśnił Sąd, nie zachowała się dokumentacja w tym przedmiocie, a zeznania wnioskodawcy i świadków nie były w tym zakresie wiarygodne. Wnioskodawca, na którym zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał ciężar dowodowy, nie udowodnił swojego roszczenia w tym zakresie.

Stosownie bowiem do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku

z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podobny pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2006 roku, zapadłego w sprawie o sygn. akt III AUa 1096/05, wskazując, iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości.

Reasumując, co do żądania skarżącego o uwzględnienie w wyliczeniu podstawy wymiaru w spornym okresie kwot wynagrodzenia innego pracownika, brak jest podstaw do przyjęcia powyższych elementów. Wnioskodawca nie udowodnił bowiem konkretnych kwot otrzymywanego wynagrodzenia w sposób pewny.

Za pozostały okres zatrudnienia w zakładzie (1970-1979) organ rentowy przyjął zatem prawidłowo wynagrodzenie minimalne zgodnie z dyspozycją art. 15 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż brak było jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych do ustalenia wysokości zarobków wnioskodawcy w oparciu o legitymację ubezpieczeniową świadka A. G..

Wątpliwości nie budzi również wątpliwości ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynoszący 62,34 % oraz wysokość kapitału początkowego w kwocie 113.075,27 zł ustalone decyzją z dnia 31 października 2016 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. z lat 1980-1989 ze wskaźnikiem wysokości kapitału początkowego wynoszącym 62,34 %, co jest wariantem najkorzystniejszym.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony natomiast z wybranych 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia okazał się mniej korzystny i wyniósł 56,51%.

Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczenia Społecznych II Oddziału w Ł..

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy z pouczeniem o prawie, sposobie i terminie wniesienia apelacji.

11.10.2017 roku

.